

STEDENFONDS 2008 - 2013

maatschappelijke effecten en indicatoren

STUDIEDIENST VAN DE VLAAMSE REGERING
TEAM STEDENBELEID

BRUGGE

UPDATE 2010

INHOUDSTAFEL

Inleiding...	1
1 Maatschappelijke effecten	2
2 Gekozen indicatoren	2
3 Opvolgen na te streven evoluties stedelijke omgeving	3
4 Invulling indicatoren	4
4.1 Brugge is een aantrekkelijke en betaalbare woonstad	4
4.2 Verhoogde leefbaarheid in de wijken	11
4.3 De maatschappelijke positie van jongeren is verbeterd	13
4.4 De betrokkenheid van de burger bij beleid van de stad en van de wijk is verhoogd	18
Synthesebeeld	20

INLEIDING

In het kader van het Vlaamse stedenbeleid zijn in de beleidsovereenkomsten van het Stedenfonds tussen de Vlaamse Gemeenschap, de 13 centrumsteden en de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) een aantal maatschappelijke effecten voorzien waarmee de betrokken steden en de VGC aangeven welke veranderingen en evoluties ze in de stedelijke omgeving gedurende de loop van de beleidsovereenkomst (2008-2013) willen stimuleren en realiseren.

De Studiedienst van de Vlaamse Regering en het team Stedenbeleid ondersteunden de steden bij het formuleren van deze maatschappelijke effecten en de keuze van de indicatoren om deze ontwikkelingen op te volgen.

Het eerste rapport verscheen in 2008. Voor u ligt de tweejaarlijkse update: dit rapport geeft een overzicht van de beoogde maatschappelijke effecten en vult – waar mogelijk – deze ook in. De vele cijfers lokken dikwijls vragen uit naar meer synthetische indicatoren of een bundeling van indicatoren, die in één oogopslag aangeven wat er op een bepaald domein aan de hand is.

Twee soorten figuren zijn opgenomen: momentopnames en evoluties. Bij een momentopname wordt de situatie op een bepaald ogenblik geschetst. Evoluties geven aan hoe situaties verschuiven en veranderen.

Het opvolgen van maatschappelijke effecten aan de hand van indicatoren is geen beleidsevaluatie als dusdanig. Door duidelijk aan te geven wat men juist beoogt, wordt het beleid wel iets transparanter. De indicatoren volgen eerder globale stedelijke ontwikkelingen op en zijn niet rechtstreeks gekoppeld aan prestaties en acties van de overheid. Deze prestaties en acties worden opgevolgd in het kader van de operationele doelstellingen die opgenomen zijn in de beleidsovereenkomsten. De indicatoren zijn niet bruikbaar om causale verbanden te leggen tussen overheidsoptreden en maatschappelijke ontwikkelingen. Tal van factoren waarop de overheid geen of minder greep heeft, kunnen deze ontwikkelingen mee hebben beïnvloed of rechtstreeks hebben bepaald. In een stedelijke context zijn heel wat actoren actief en stedelijke ontwikkelingen worden ook beïnvloed door de externe omgeving waarbij ook de algemene economische ontwikkeling, het beleid van andere overheden en de verschuivingen in maatschappelijke opvattingen een cruciale rol kunnen spelen.

Voor de keuze van de indicatoren is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de Stadsmonitor.

De Studiedienst van de Vlaamse Regering en het team Stedenbeleid hebben het op zich genomen de gekozen indicatoren de volgende jaren op te volgen en daarover te rapporteren aan de steden.

*Hilde Schelfaut
Coördinator Stedenfonds rapportage
(maatschappelijke effecten & indicatoren)*

1. De stad Brugge schuift volgende maatschappelijke effecten als prioritaire evoluties in de stedelijke omgeving naar voren

1. **ME1:** Brugge is een aantrekkelijke en betaalbare woonstad
2. **ME2:** verhoogde leefbaarheid in de wijken
3. **ME3:** de maatschappelijke positie van jongeren is verbeterd
4. **ME4:** de betrokkenheid van de burger bij beleid van de stad en van de wijk is verhoogd

2. De stad Brugge zal deze maatschappelijke effecten opvolgen aan de hand van volgende indicatoren

1. Brugge is een aantrekkelijke en betaalbare woonstad

Indicatoren:

- migratiesaldo jonge gezinnen (30-39j, 0-9j)
- migratiesaldo jonge volwassenen (18-24j, 25-29j)
- migratiesaldo ouderen (55-74j)
- migratiesaldo ouderen (75 +)

- betaalbaarheidsratio
- aandeel inwoners dat recht heeft op een sociale huurwoning, maar aangewezen is op de private huurmarkt (nog te ontwikkelen indicator)
- woonquote sociale huisvesting (nog te ontwikkelen indicator)
- afbetalingsmoeilijkheden in de eigendomssector (nog te ontwikkelen indicator)
- aandeel sociale huurwoningen per 1000 inwoners
- kandidaten voor sociale huurwoningen die in de stad wonen, willen wonen

2. Verhoogde leefbaarheid in de wijken

Indicatoren:

- tevredenheid buurt
 - *tevredenheid buurt*
 - *groenindruk*
 - *contact met de buren*
 - *indruk netheid buurt*
- tevredenheid activiteiten buurt (synthese-indicator)
 - *tevredenheid over de speelvoorzieningen*
 - *tevredenheid activiteiten ouderen*
- veiligheidsindicatoren
 - *mijdgedrag*
 - *onveiligheidsgevoel*
 - *onaangepaste snelheid verkeer*
 - *rommel*
 - *geluidshinder*

3. De maatschappelijke positie van jongeren is verbeterd

Indicatoren:

- tevredenheid cultureel aanbod
- tevredenheid aanbod sport en recreatie
- tevredenheid aanbod uitgaansmogelijkheden, restaurants & cafés
- tevredenheid geschikte plekken voor de jeugd >12j
- lidmaatschappen sport/jeugdvereniging

- jongerenwerkloosheid
- schoolse vertraging lager onderwijs/secundair onderwijs

4. De betrokkenheid van de burger bij het beleid van de stad en van de wijk is verhoogd

Indicatoren:

- actieve betrokkenheid op buurtniveau
- aandeel van de inwoners dat zich voldoende geïnformeerd voelt door de stad
- vertrouwen in de stedelijke overheid
- aandeel van de inwoners dat vindt dat het stadsbestuur de inwoners voldoende raadpleegt
- bereidheid burger deelname beleid

3. Opvolgen na te streven evoluties stedelijke omgeving

Grafische voorstelling

Twee soorten figuren/tabellen zijn opgenomen: momentopnames en evoluties. Bij een momentopname wordt de situatie op een bepaald ogenblik geschetst. Evoluties geven aan hoe situaties verschuiven en veranderen. Er is gebruik gemaakt van centrale indicatoren, dit zijn indicatoren geactualiseerd via centrale databanken, en van de indicatoren van de survey Stadsmonitor 2008. Aan de hand van de centrale indicatoren zijn evoluties in beeld gebracht, meestal in combinatie met de gemiddelde score van 13 centrumsteden. Aan de hand van de resultaten van de survey Stadsmonitor 2008 zijn momentopnames in beeld gebracht. Bij de momentopname van de survey-indicatoren (nulmeting 2008) werken we met grafieken waarin de maximale score en de minimale score van één van de centrumsteden, de score van de stad Brugge en de gemiddelde score van de 13 centrumsteden worden voorgesteld. Bovendien wordt aangegeven voor welke indicatoren Brugge significant afwijkt van het gemiddelde van de 13 centrumsteden. Dit wil zeggen dat we voor 95% zeker zijn dat het verschil niet berust op toeval en dat de score voor Brugge significant afwijkt van de gemiddelde score (95% betrouwbaarheidsinterval). De resultaten van de survey Stadsmonitor 2008 (schriftelijke bevraging) zijn niet vergelijkbaar met 2004 en 2006 (telefonische bevraging). Telefonische bevragingen gebaseerd op enkel vaste telefoonlijnen, laten niet langer toe representatieve uitspraken te doen. Vandaar de overstap naar een schriftelijke bevraging of een postenquête. Dit heeft effect op de resultaten. Respondenten reageren kritischer als ze anoniem kunnen antwoorden. Wat wel nog kan, zijn de relatieve posities of de rangordes van de steden vergelijken in de metingen 2004, 2006 en 2008.

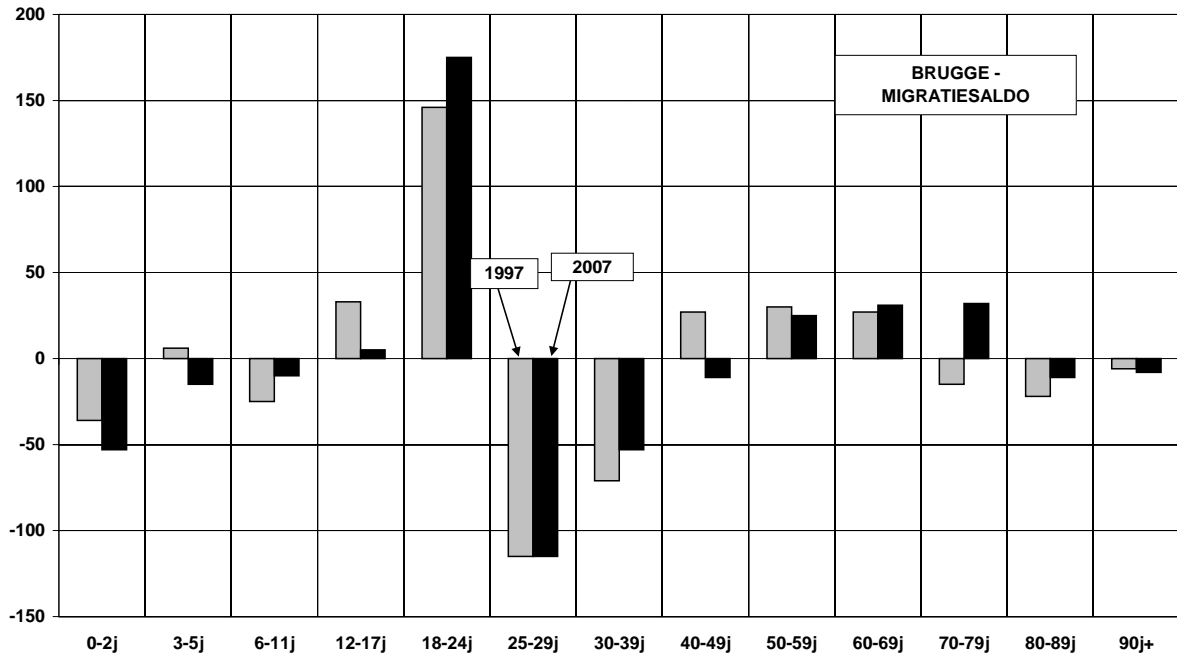
4. Invulling indicatoren

4.1. Brugge is een aantrekkelijke en betaalbare woonstad

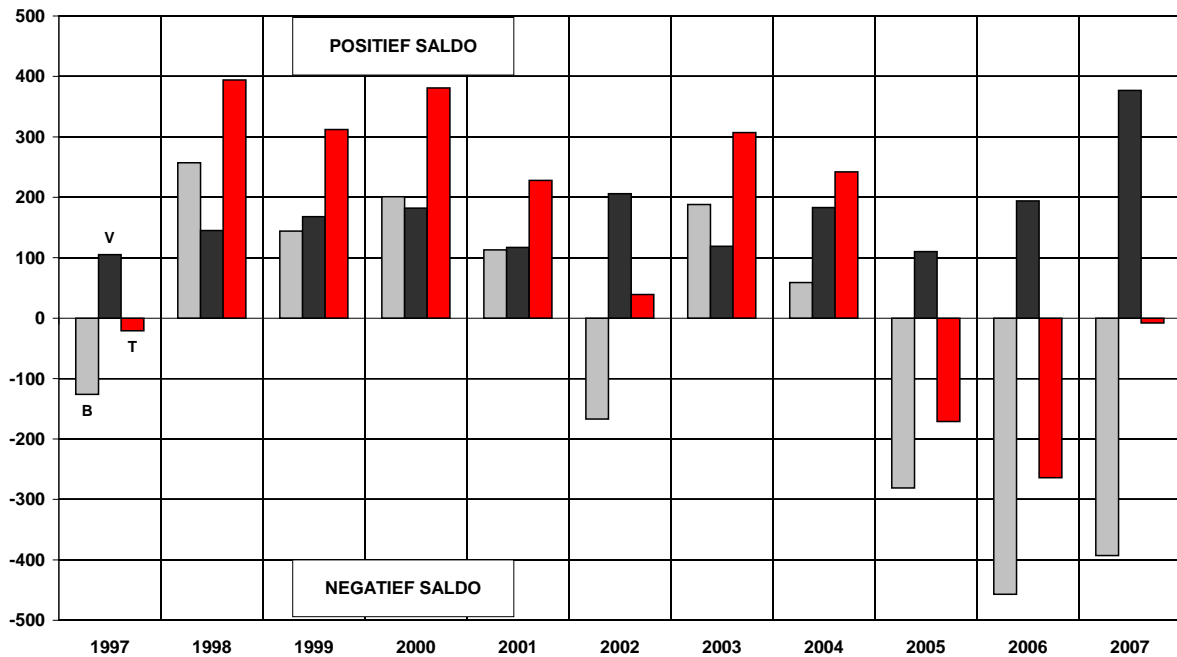
Indicatoren:

- migratiesaldo jonge gezinnen, jonge volwassenen, ouderen
Def: verschil tussen de totale inwijking en de totale uitwijking in absolute aantallen naar leeftijdscategorieën
Bron: ADSEI, bewerking Studiedienst Vlaamse Regering, bevolkingskubussen
- betaalbaarheidsratio
Def: verhouding van de gemiddelde verkoopprijs in vastgoed tot het mediaaninkomen*: vb. een cijfer van 5 voor een appartement wil zeggen dat er 5 mediaaninkomens nodig zijn om één appartement te kopen
Bron: teller: vastgoedprijzen ADSEI; noemer: fiscale inkomens FOD Financiën
Mediaaninkomen*: Het mediaan inkomen per aangifte is het inkomen verbonden aan de aangifte die zich bevindt in het midden van de reeks wanneer de aangiften geklasseerd worden naar inkomen.
- aandeel (%) inwoners dat recht heeft op een sociale huurwoning, maar aangewezen is op de private huurmarkt: indicator nog in ontwikkeling : nog te ontwikkelen indicator
- woonquote sociale huisvesting: nog te ontwikkelen indicator
- betalingsmoeilijkheden bij huisvesting
Def: aandeel (%) van de inwoners dat regelmatig problemen heeft om de woonkosten te betalen
Woonkosten staan voor de 'naakte' woonkosten, namelijk de huur of de afbetaling op de lening (dus geen energie- of andere vaste woonkosten)
Bron: survey Stadsmonitor 2008
- aandeel sociale huurwoningen per 1000 inwoners
Def: het gaat hier om het patrimonium van de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen, al dan niet samen met haar Sociale Huisvestingsmaatschappijen uitgedrukt in aandeel per 1000 inwoners
Bron: VMSW
- kandidaten voor sociale huurwoningen die in de stad wonen
Def: aantal kandidaten (uit de stad) op de wachtlijst voor een sociale huurwoning in de stad
Bron: VMSW

Figuur 1 Migratiesaldo naar leeftijd (1997-2007, in volumes)

Figuur 2 Migratiesaldo naar nationaliteit (1997-2007, in volumes)
(B= Belgen, V= Vreemdelingen*, T= Totaal)

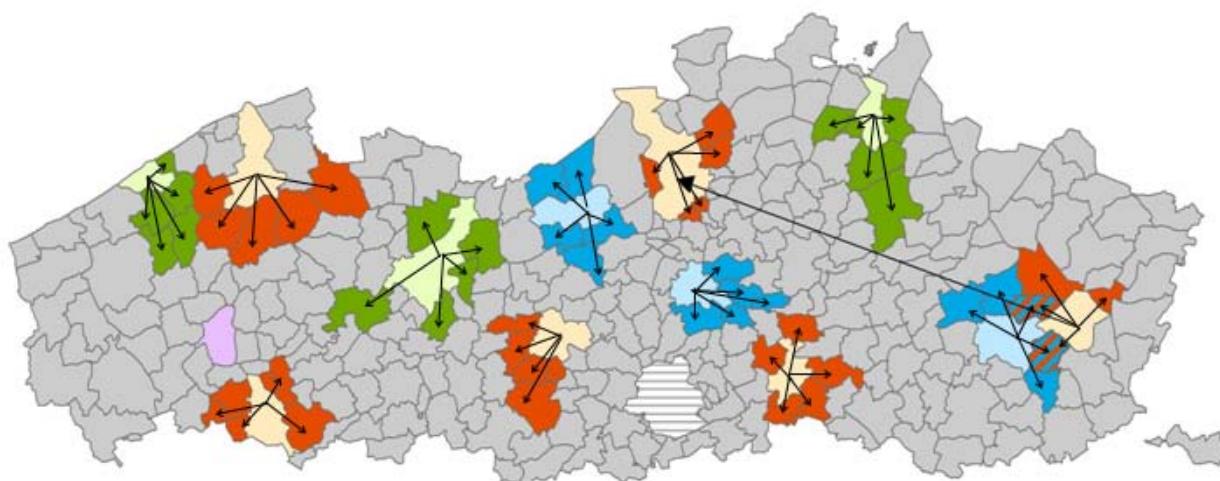

* vreemdelingen = niet-Belgen

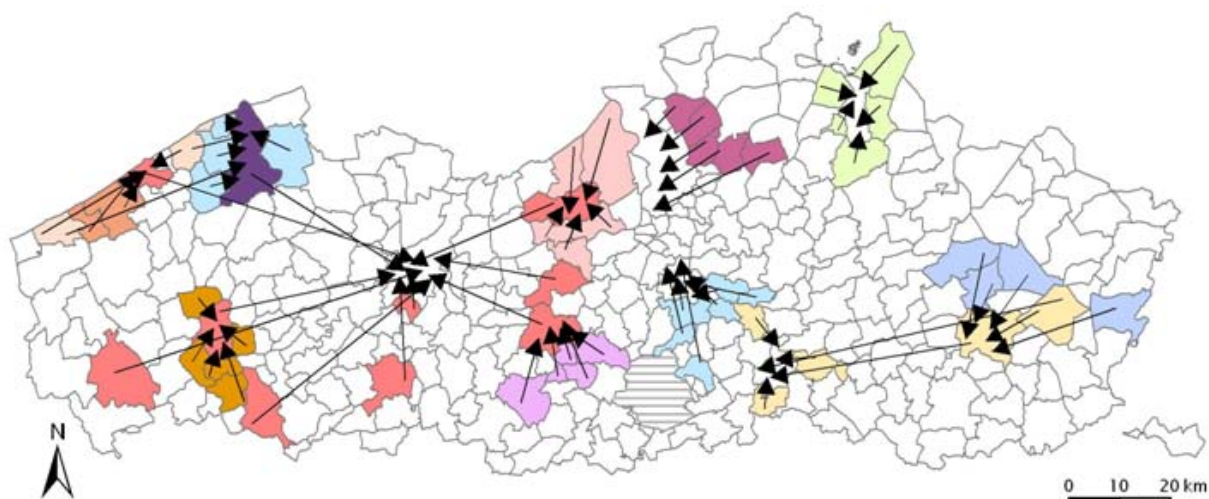
Tabel 1 Natuurlijke loop van de bevolking: natuurlijke groei, migratiesaldo en totale groei in Brugge, 1999-2007

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Natuurlijke groei (geboorten minus sterftes)	-106	-51	-64	-142	-145	25	-80	-67	12
Migratiesaldo	312	381	228	39	307	242	-171	-264	-8
Totale groei	206	330	164	-103	162	267	-251	-331	4

Figuur 3 Intern migratiesaldo, leeftijdsgroep (30-39j, 0-9j) jonge gezinnen, top 5 van gemeenten van bestemming, gemiddelde 2000-2006

Figuur 4 Intern migratiesaldo, leeftijdsgroep (18-25j), top 5 van gemeenten van herkomst, gemiddelde 2000-2006

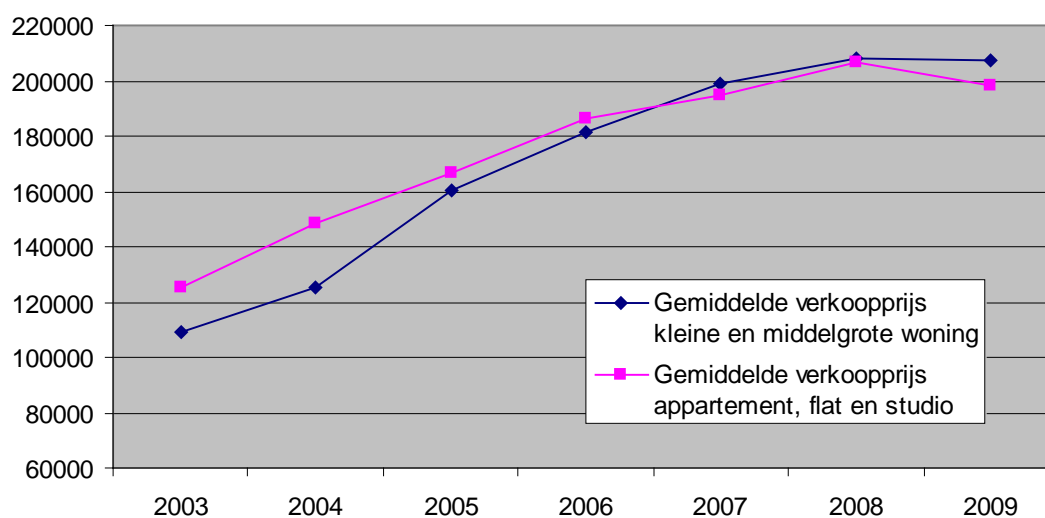
Toelichting ME1: migratiesaldo

Het **algemeen migratiesaldo** bedraagt voor Brugge in de periode 2005-2007 -1,3 promille. Dat wil zeggen dat er meer mensen zijn die zich buiten de stad hebben gevestigd dan er de in stad zijn komen wonen.

De stad blijkt wel een attractiepool te zijn voor jongvolwassenen (20-25-jarigen), maar verliest zijn jonge gezinnen aan de buurgemeenten.

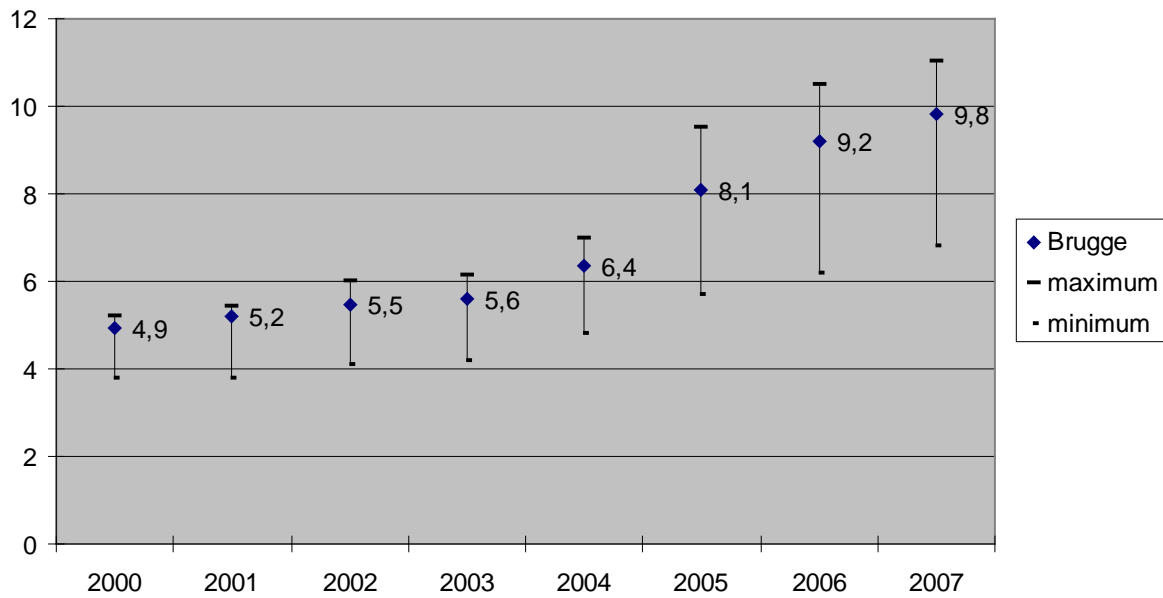
Het zijn niet de gemeenten waaraan de steden inwoners uit de leeftijdsgroep 0-9 en 30-39j verliezen (de randgemeenten) die 18- tot 25-jarigen "leveren" aan de stad. De meeste steden winnen ook wel 18-25-jarigen uit hun onmiddellijke omgeving, maar het gaat over andere gemeenten. Brugge is daarvan een mooi voorbeeld: het verliest inwoners uit de leeftijdsgroep 0-9j en 30-39j aan Beernem, Oostkamp, Zedelgem en Jabbeke en het wint jongeren uit Damme, Diest en Zuienkerke.

Figuur 5 Evolutie vastgoedprijzen Brugge (2003-2009, in euro)

Figuur 6 Evolutie betaalbaarheidsratio woningen (Brugge) (2000-2007*)

*aanslagjaar 2008, inkomens 2007, vastgoedprijzen 2007

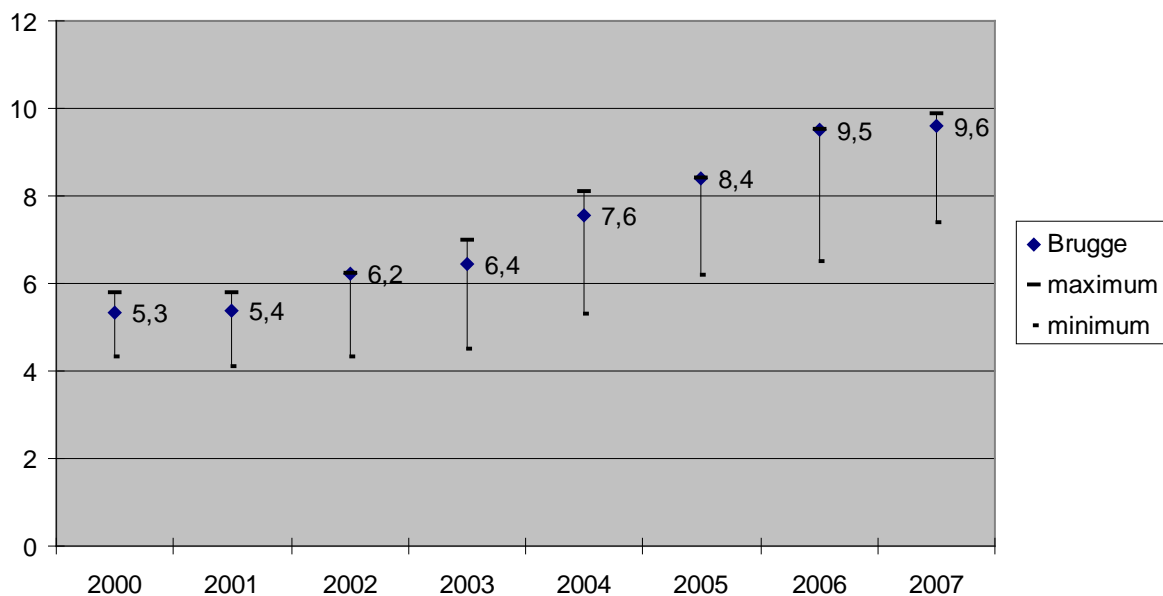

Maximum = maximum score in 1 van de 13 centrumsteden

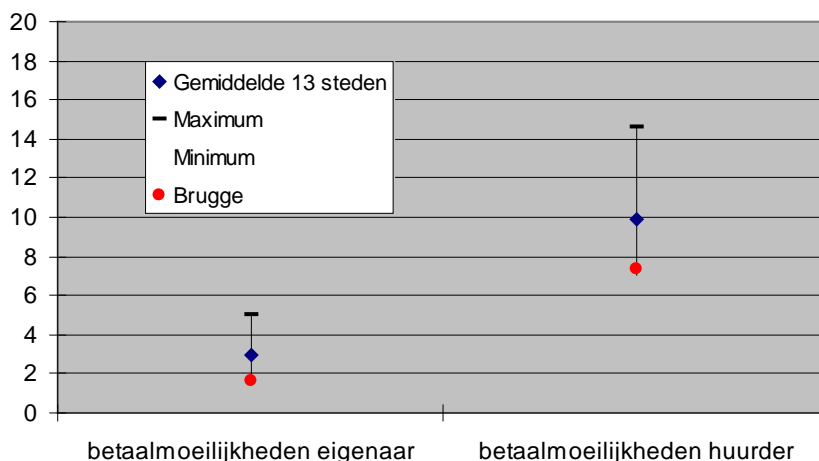
Minimum = minimum score in 1 van de 13 centrumsteden

Figuur 7 Evolutie betaalbaarheidsratio appartementen/flats (Brugge, 2000-2007*)

*aanslagjaar 2008, inkomens 2007, vastgoedprijzen 2007

Figuur 8 Betalingsmoeilijkheden bij huisvesting (2008, in %)

Toelichting ME1: de aantrekkelijkheid en de betaalbaarheid van het wonen

De **betaalbaarheidsratio** voor woningen en appartementen wordt in deze indicator enerzijds beïnvloed door de hoogte van het inkomen en anderzijds door de prijzen van de woningen. De betaalbaarheid doorheen de jaren neemt sterk af, omdat het mediaaninkomen nauwelijks stijgt, terwijl de prijzen van woningen en appartementen jaarlijks stijgen (figuur 5). De verhouding tussen de prijzen van woningen en het mediaaninkomen is in Brugge relatief gezien minder gunstig dan in de meeste andere centrumsteden. Opvallend is dat de betaalbaarheid van een flat minder gunstig is t.o.v. de betaalbaarheid van een woning. Bovendien is sinds 2005 de betaalbaarheid van een flat minst gunstig in Brugge vergeleken met de overige centrumsteden. Men heeft ongeveer 10 mediaaninkomens nodig om een kleine woning of een appartement te kunnen kopen.

In de survey van de Stadsmonitor werd gepeild naar **betalingsmoeilijkheden bij huisvesting**. Deze indicator is nieuw en levert belangrijke info op: wanneer inwoners regelmatig problemen hebben om de woonkosten te betalen (huur, lening), bedreigt dat hun woonzekerheid. Betalingsmoeilijkheden doen zich eerder voor bij huurders dan bij eigenaars. 7,3% van de huurders heeft de huur afgelopen jaar al eens niet kunnen betalen. 2% van de eigenaars erkent afgelopen jaar betalingsmoeilijkheden gehad te hebben.

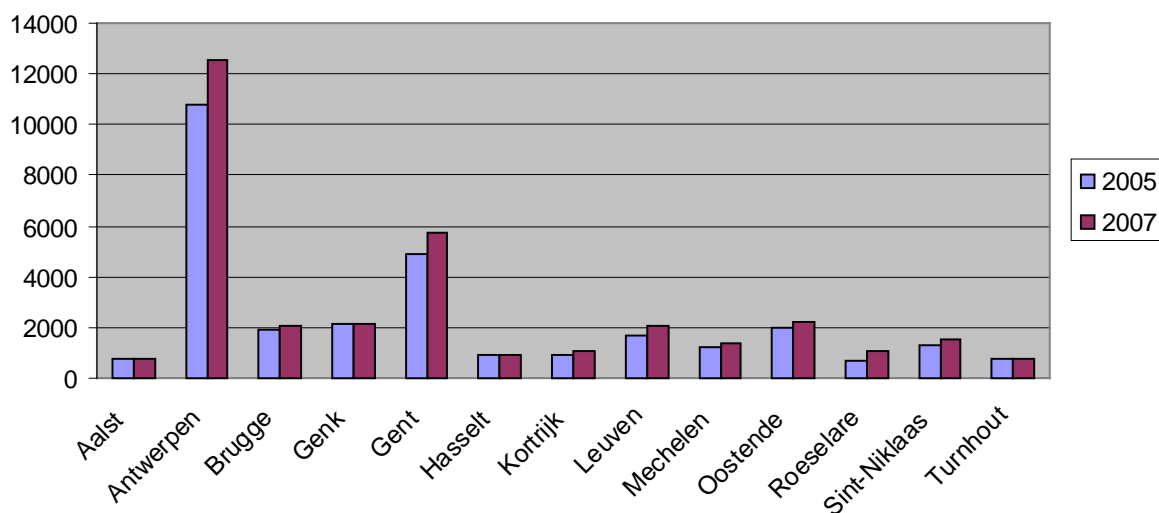
Tabel 2 Aandeel sociale huurwoningen per 1.000 inwoners

Jaartal	Aandeel in Brugge per 1.000 inwoners	Gemiddeld in de centrumsteden
1997	24,9	36,5
1998	24,9	37,0
1999	25,2	37,2
2000	25,4	37,3
2001	25,7	37,6
2002	26,2	39,2
2003	27,0	39,5
2004	28,2	39,9
2005	28,3	40,0
2006	28,4	39,9
2007	28,5	40,0

Toelichting ME1: de aantrekkelijkheid en de betaalbaarheid van het wonen

Het **aandeel sociale huurwoningen per 1.000 inwoners** is in Brugge gestegen van 25 naar 29 woningen per 1.000 inwoners eind 2007. T.o.v. het gemiddelde aandeel in de centrumsteden is het aandeel van Brugge aan de lage kant.

Figuur 9 Kandidaten sociale huurwoningen (2005-2007, in absolute aantallen)

Toelichting ME1: de aantrekkelijkheid en de betaalbaarheid van het wonen

Op 30/06/2007 tellen de 13 steden samen 34.249 **kandidaat-huurders** die in een centrumstad wonen en op de wachtlijst staan voor een sociale woning. In Brugge is dit aantal in 2007 gestegen tot 2.064.

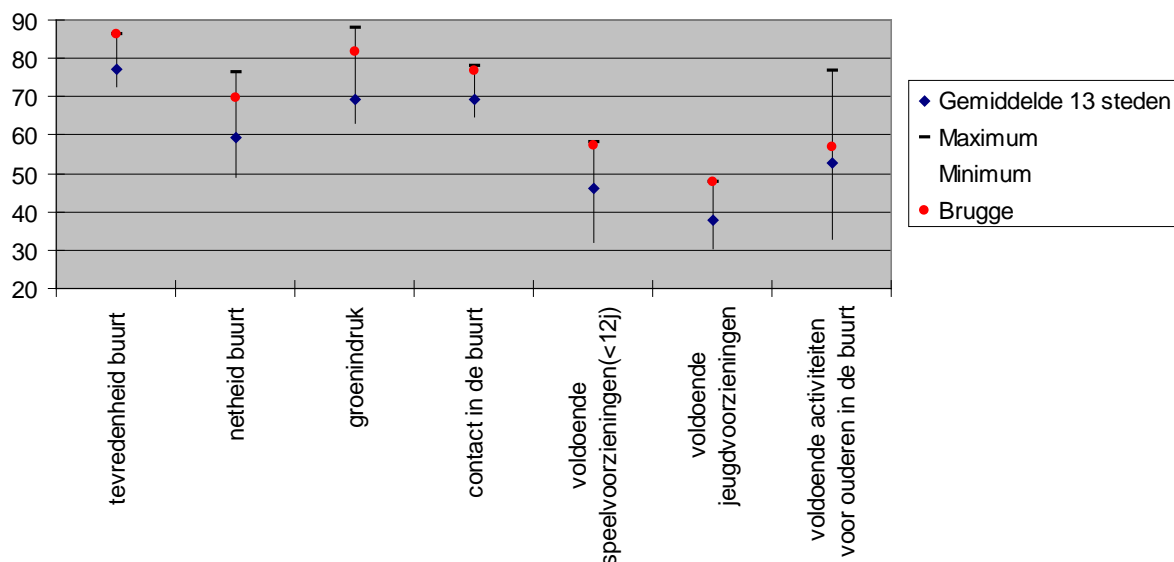
4.2. Verhoogde leefbaarheid in de wijken

Indicatoren:

- buurttevredenheid op basis van:
 - *tevredenheid over de buurt*
Def: aandeel (%) van de inwoners, dat tevreden is over zijn buurt
Bron: survey Stadsmonitor 2008
 - *groenindruk van de eigen buurt*
Def: aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er voldoende groen is in de eigen buurt
Bron: survey Stadsmonitor 2008
 - *tevredenheid over contact in de buurt*
Def: aandeel (%) van de inwoners dat het aangenaam vindt om met de mensen in de buurt te praten
Bron: survey Stadsmonitor 2008
 - *indruk van de netheid in de buurt*
Def: aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat de straten en voetpaden in hun buurt over het algemeen netjes zijn
Bron: survey Stadsmonitor 2008
- tevredenheid activiteiten buurt op basis van:
 - *tevredenheid over de speelvoorzieningen*
Def: aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er in de buurt voldoende speelvoorzieningen zijn voor kinderen
Bron: survey Stadsmonitor 2008
 - *tevredenheid over activiteiten voor ouderen in de buurt*
Def: aandeel (%) van ouderen, dat tevreden is over de activiteiten voor ouderen in de buurt
Bron: survey Stadsmonitor 2008
 - *mijdgedrag*
Def: aandeel (%) van de inwoners dat altijd of vaak bepaalde gedragingen zegt te mijden omwille van de risico's op onveiligheid
Bron: Veiligheidsmonitor 2008
 - *onveiligheidsgevoel*
Def: aandeel (%) van de bevolking dat altijd of vaak algemene onveiligheidsgevoelens ervaart
Bron: Veiligheidsmonitor 2008
 - *onaangepaste snelheid verkeer*
Def: aandeel (%) inwoners dat de onaangepaste snelheid van het verkeer in de buurt als een probleem beschouwt
Bron: Veiligheidsmonitor 2008
 - *verloedering/rommel*
Def: aandeel (%) inwoners dat de verloedering in de buurt als een probleem ervaart/aandeel inwoners dat rommel in de buurt als een probleem ervaart
Bron: Veiligheidsmonitor 2008

- o *geluidshinder verkeer*
Def: aandeel (%) huishoudens dat verklaart last te hebben van lawaai of geluidshinder in de buurt
Bron: Veiligheidsmonitor 2008

Figuur 10 Leefbaarheid in de wijken (survey Stadsmonitor 2008, in %)

Tabel 3 Leefbaarheid in de wijken (survey indicatoren, relatieve posities*)

RELATIEVE POSITIES	2008	2006	2004
tevredenheid buurt	2	2	1
netheid buurt	3	6	3
groenindruk	2	3	3
contact in de buurt	2	3	3
voldoende speelvoorzieningen(<12j)	2	1	1
voldoende jeugdvoorzieningen	1	2	2
voldoende activiteiten voor ouderen in de buurt	5	6	4

* deze tabel geeft de relatieve posities van Brugge aan in de survey Stadsmonitor 2004, 2006, 2008. Indien voor de jaren 2004 en 2006 geen rangorde is vermeld, betekent dit dat deze indicator enkel in 2008 is gemeten.

Toelichting ME2: leefbaarheid in de wijken

De verschillen tussen de waarde voor Brugge en voor het gemiddelde van de 13 steden, verschillen significant voor de indicatoren **tevredenheid, netheid in de buurt, groenindruk, contact in de buurt, voldoende speel- en jeugdvoorzieningen in de buurt**. Dit wil zeggen dat we voor minstens 95% zeker zijn dat het verschil niet berust op toeval en dat de score voor Brugge significant afwijkt van de gemiddelde score. Voor de indicator **tevredenheid over activiteiten voor ouderen in de buurt** wordt er geen significant verschil vastgesteld. De aantrekkelijkheid van de woonomgeving scoort beduidend beter dan gemiddeld in de centrumsteden. Brugge neemt voor de meeste indicatoren een top-3 positie in. Het is opvallend dat het aandeel 55-plussers, dat tevreden is over activiteiten voor ouderen in de buurt, minder hoog ligt. Over de drie metingen heen, neemt Brugge in de relatieve rangorde een stabiele positie in (tabel 3).

Tabel 4 Evolutie veiligheidsindicatoren Brugge (2002-2008)

	Mijden bepaalde plekken	Onveiligheidsgevoel	Onaangepaste snelheid verkeer	Rommel	Geluidshinder
2002	10.8	6.8	60.6	33.7	50.9
2006	6.8	5.4	47.3	34.4	42.5
2008	9,6	6,6	64,2	34,2	44,8

Toelichting ME2: leefbaarheid in de wijken

T.o.v. 2006 wordt in 2008 een stijging waargenomen voor alle veiligheidsindicatoren met uitzondering van rommel in de buurt.

4.3. De maatschappelijke positie van jongeren is verbeterd

Daar er een ondervertegenwoordiging is van de leeftijdsgroep 15-24j in de survey van de Stadsmonitor, is het niet aangewezen de resultaten te specificeren voor deze leeftijdsgroep. Daarom is de leeftijdsgroep uitgebreid naar min 35-jarigen, deze kan worden afgezet met de leeftijdsgroep 35-54-jarigen en 55-plussers.

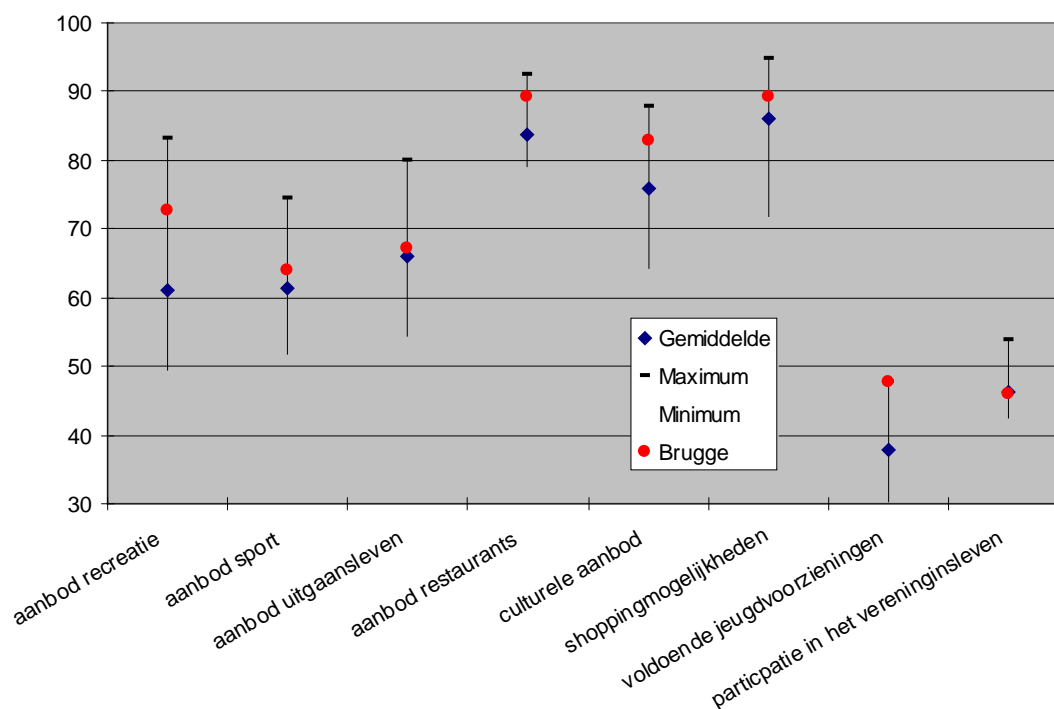
De resultaten worden eerst weergegeven voor het totaal aantal respondenten in Brugge, ongeacht leeftijd.

Indicatoren:

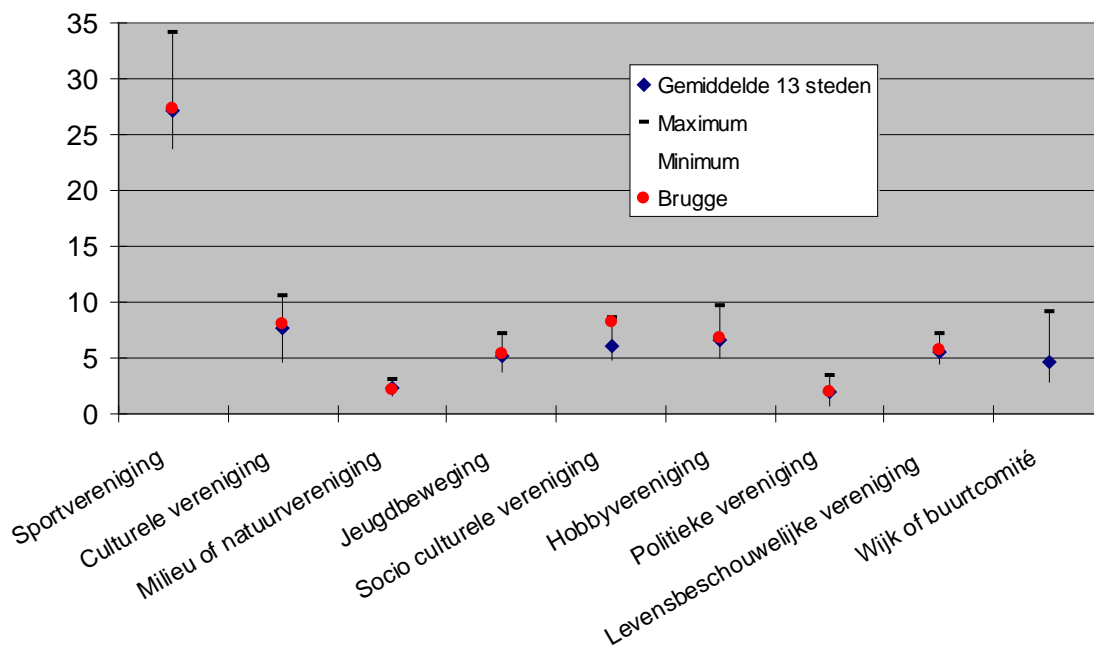
- tevredenheid over het culturele aanbod
Def: aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over het culturele aanbod
Bron: survey Stadsmonitor 2008
- tevredenheid over het aanbod aan sport en recreatie
Def: aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over het aanbod aan sport en recreatie
Bron: survey Stadsmonitor 2008
- tevredenheid over het aanbod aan uitgaansgelegenheden, restaurants en eetcafés
Def: aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over het aanbod aan uitgaansgelegenheden, restaurants en eetcafés in de stad
Bron: survey Stadsmonitor 2008

- tevredenheid over geschikte plekken voor de jeugd >12j
Def: aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er in de buurt voldoende speelvoorzieningen zijn voor kinderen
Bron: survey Stadsmonitor 2008
- participatie aan het verenigingsleven
Def: aandeel (%) van de inwoners dat actief lid of bestuurslid is van één of meerdere sport/jeugdverenigingen
- jongerenwerkloosheid, aandeel NWWZ 18-25j tot totaal aandeel in deze doelgroep
Def: aandeel (%) niet-werkende werkzoekenden (NWWZ) 18-25j, zijn werkzoekenden (schoolverlaters) met de hoogste graad van beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt en gedefinieerd overeenkomstig de bepalingen van Eurostat (het EU-bureau voor de statistiek)
Bron: VDAB Arvastat
- schoolse vertraging lager onderwijs/secundair onderwijs
Def: aandeel (%) van de leerlingen met schoolse vertraging in het vijfde leerjaar van het lager onderwijs/in het eerste jaar van de tweede graad van het algemeen secundair onderwijs. Schoolse vertraging is de vertraging die een leerling oploopt ten opzichte van de groep leerlingen van hetzelfde geboortjaar
Bron: departement onderwijs en vorming

Figuur 11 De tevredenheid over het cultuur- en vrijetijdsaanbod (survey Stadsmonitor 2008, in %)

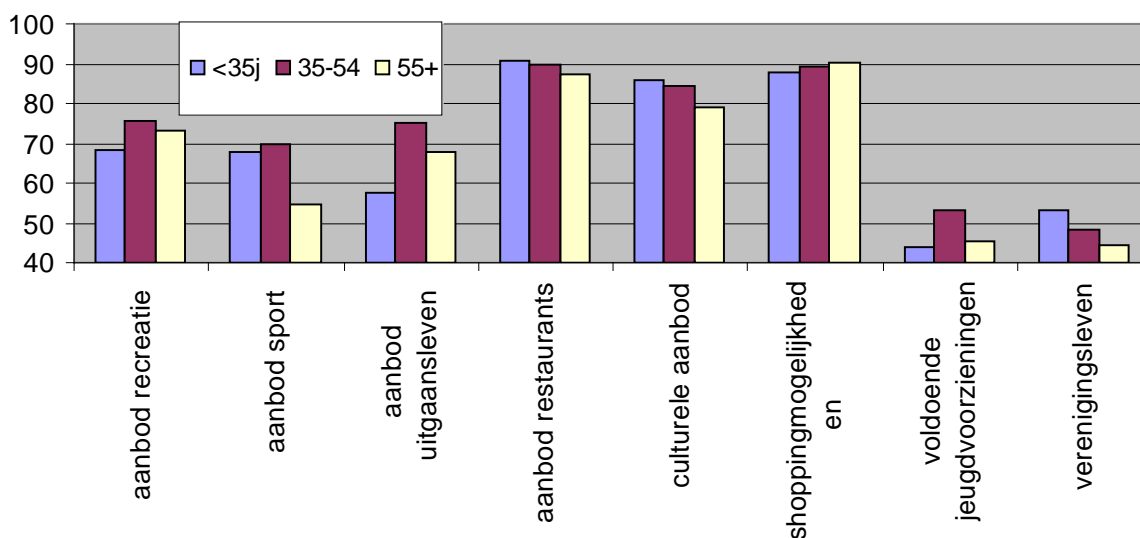
Figuur 12 Details verenigingsleven
(survey Stadsmonitor 2008, in %)

Tabel 5 De tevredenheid over het cultuur- en vrijetijdsaanbod
(survey indicatoren, relatieve posities)

RELATIEVE POSITIES	2008	2006	2004
aanbod recreatie	4	4	4
aanbod sport	9	9	11
aanbod uitgaansleven	5	7	7
aanbod restaurants	3	4	4
culturele aanbod	4	7	11
Shoppingsmogelijkheden	6, nulmeting 2008		
voldoende jeugdvoorzieningen	1	2	2
participate in het verenigingsleven	6	3	1

Figuur 13 De tevredenheid over het cultuur- en vrijetijdsaanbod naar leeftijdsgroep, Brugge

Toelichting ME3: de tevredenheid over het cultuur- en vrije tijdsaanbod

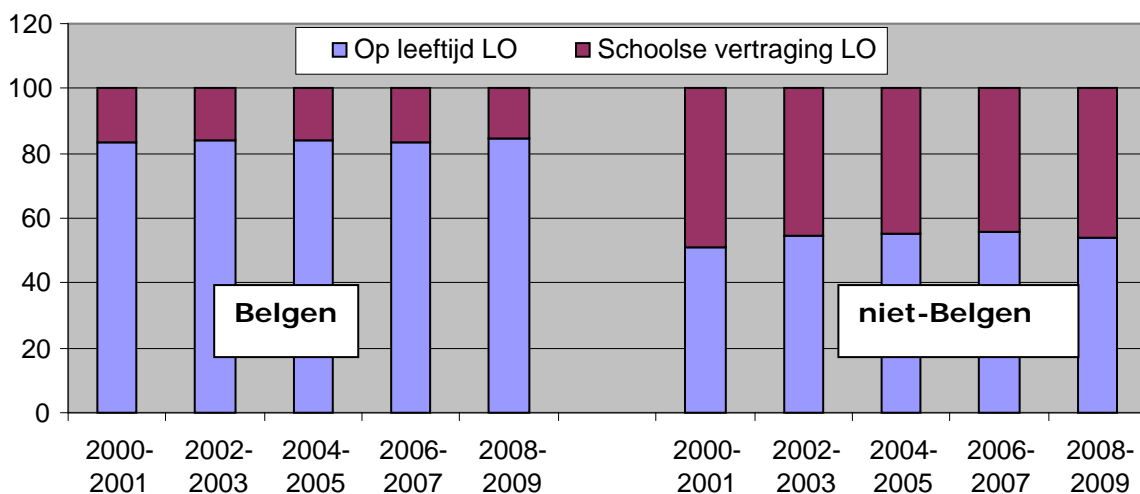
De verschillen tussen de waarde voor Brugge en voor het gemiddelde van de 13 steden, verschillen significant voor alle indicatoren met uitzondering van de indicatoren **participatie van het verenigingsleven, tevredenheid over het aanbod aan sport en tevredenheid over shoppingsmogelijkheden** (figuur 11). Dit wil zeggen dat we voor minstens 95% zeker zijn dat het verschil tussen Brugge en de centrumsteden niet berust op toeval. Brugge scoort meestal beter dan gemiddeld. Opvallend is de minder goede score voor **tevredenheid over uitgaansgelegenheden. Sportparticipatie** scoort matig en ook **participatie in het verenigingsleven** scoort gemiddeld. Het zijn vooral min 35-jarigen die actief zijn in het verenigingsleven. De lage tevredenheid bij uitgaansgelegenheden is vooral toe te schrijven aan de lagere tevredenheid bij min 35-jarigen. Ook de tevredenheid over het aanbod aan recreatie- en sportvoorzieningen ligt iets lager bij min 35-jarigen.

De relatieve posities tussen de steden, laten weinig relevante verschuivingen zien voor Brugge over de drie edities heen.

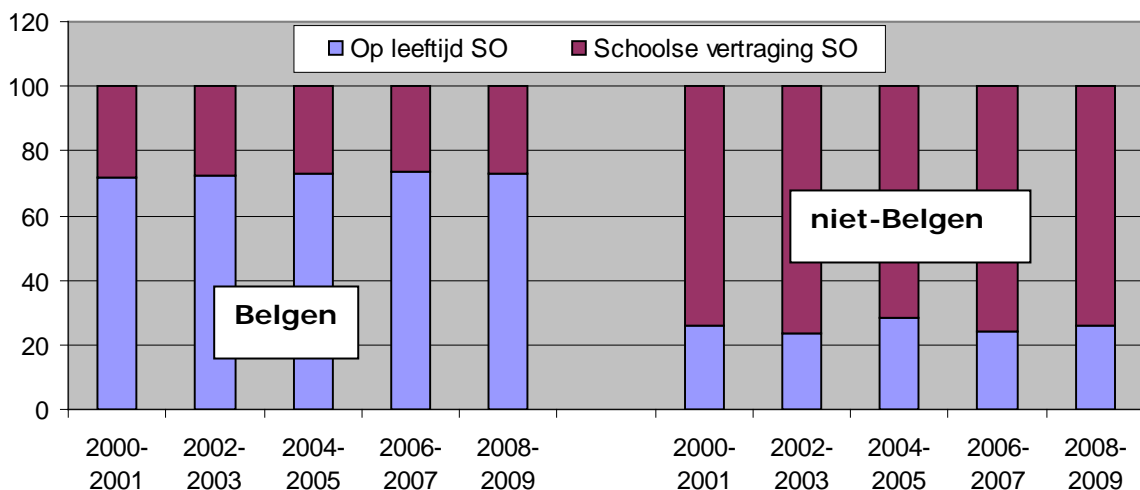
Tabel 6 Aandeel NWWZ < 25 jaar (tov totaal aantal in deze doelgroep (1999-2009))

	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999
Brugge	21,3	19,0	19,5	20,4	20,0	24,3	25,1	22,3	23,3	20,6	22,1
13 centrumsteden	20,2	18,7	18,2	19,4	21,1	22,4	22,8	22,1	21,8	20,7	21,5

Figuur 14 Schoolse vertraging lager onderwijs Belgen & niet-Belgen (Brugge, 2000-2009)

Figuur 15 Schoolse vertraging secundair onderwijs Belgen & niet-Belgen (Brugge, 2000-2009)

Toelichting ME3: de maatschappelijke positie van jongeren

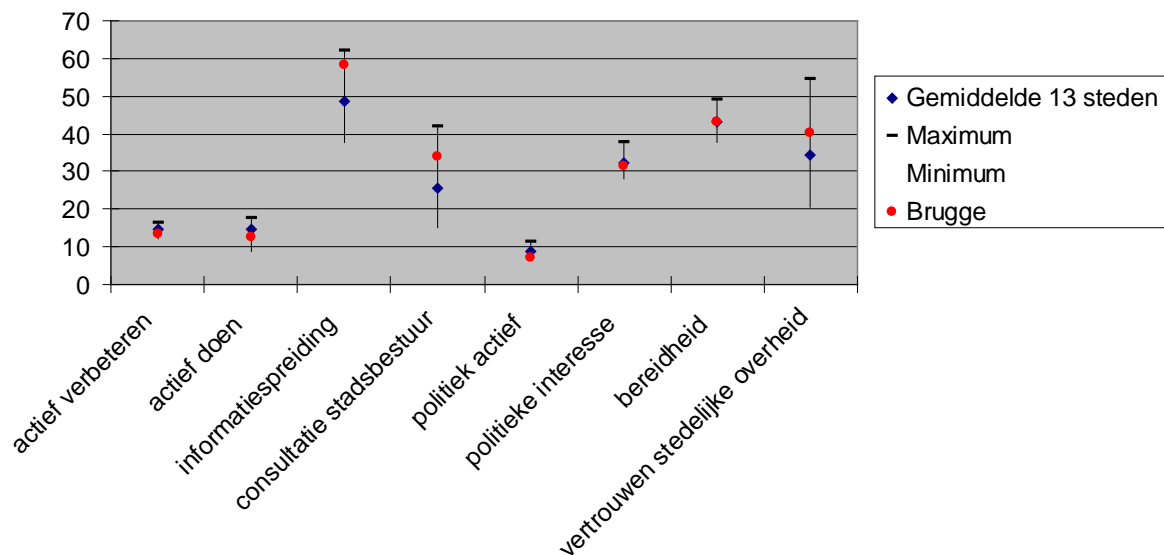
Het aandeel **niet-werkende werkzoekenden jonger dan 25 jaar** bedraagt 21,3%. Dit aandeel is stabiel over de jaren heen, maar ligt wel boven het gemiddelde in de 13 centrumsteden. **De schoolse vertraging in het lager onderwijs** is veel lager dan deze in het secundair onderwijs. Het aandeel is min of meer stabiel over de jaren heen. 15% van de Belgische leerlingen heeft in het lager onderwijs schoolse vertraging opgelopen, tegenover 18% gemiddeld. Bij de niet-Belgen loopt dit aandeel op tot 45%. Gemiddeld in de 13 centrumsteden bedraagt dit aandeel 48%. In **het secundair onderwijs loopt de schoolse vertraging** bij niet-Belgen op tot 75%. De verhouding ligt juist omgekeerd bij Belgische leerlingen, 25% van de leerlingen zit één of meerdere jaren achter. Deze situatie zien we ook in de meeste andere centrumsteden.

4.4. De betrokkenheid van de burger bij beleid van de stad en van de wijk is verhoogd

Indicatoren:

- actieve betrokkenheid van de burger
Def: aandeel (%) van de inwoners dat het afgelopen jaar actief is geweest om iets in de buurt of stad te verbeteren
Bron: survey Stadsmonitor 2008
- spreiding van informatie over en door de stad
Def: aandeel (%) van de inwoners dat zich voldoende geïnformeerd voelt over de activiteiten, de dienstverlening, de initiatieven en de beslissingen in en door de stad
Bron: survey Stadsmonitor 2008
- vertrouwen in de stedelijke overheid
Def: aandeel (%) van de inwoners dat vertrouwen heeft in de stedelijke overheid
Bron: survey Stadsmonitor 2008
- consultatie van bewoners door het stadsbestuur
Def: aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat het stadsbestuur de inwoners voldoende raadpleegt
Bron: survey Stadsmonitor 2008
- bereidheid burger deelname beleid
Def: aandeel (%) van de inwoners dat bereid is mee te praten over wat er in de stad gebeurt
Bron: survey Stadsmonitor 2008

Figuur 16 Betrokkenheid van de burger bij het beleid van stad en wijk

Toelichting ME4: de betrokkenheid van de burger bij het beleid van de stad en wijk

De verschillen tussen de waarde voor Brugge en voor het gemiddelde van de 13 centrumsteden, verschillen niet significant voor de indicator **actief verbeteren, actief doen, politiek actief, politieke interesse en bereidheid deel te nemen aan het beleid**. Voor **informatiespreiding, consultatie van bewoners door het stadsbestuur en vertrouwen in stedelijke overheid** is er wel een significant verschil (figuur 16). Dit wil zeggen dat we voor minstens 95% zeker zijn dat het verschil niet berust op toeval. Opvallend voor laatst genoemde indicatoren zijn de betere scores voor de stad Brugge vergeleken met de ander centrumsteden. Over de drie metingen heen, neemt Brugge in de relatieve rangorde van de steden een top vijf positie in voor bovengenoemde indicatoren (tabel 7).

**Tabel 7 Betrokkenheid van de burger bij het beleid van stad en wijk
(survey indicatoren, relatieve posities)**

RELATIEVE POSITIES	2008	2006	2004
actief verbeteren	10, nulmeting 2008		
actief doen	10, nulmeting 2008		
informatieverspreiding	5	8	8
consultatie stadsbestuur	3	4	5
politiek actief	13, nulmeting 2008		
politieke interesse	8, nulmeting 2008		
bereidheid	4, nulmeting 2008		
vertrouwen stedelijke overheid	4	3	2

Synthesebeeld

Legende: Maatschappelijk effect (ME) als doel
= positieve bijdrage aan ontwikkeling ME
= progressie wenselijk
=niet eenduidig, geen waardeoordeel mogelijk

Maatschappelijk effect 1

"Brugge is een aantrekkelijke en betaalbare woonstad"
Het algemeen migratiesaldo bedraagt voor Brugge in de periode 2005-2007 -1,3 promille. Negatief migratiesaldo
De stad is een attractiepool voor jongvolwassenen (20-25-jarigen).
De stad verliest zijn jonge gezinnen aan de buurgemeenten. Het verliest inwoners uit de leeftijdsgroep 0-9 en 30-39j aan Beernem, Oostkamp, Zedelgem en Jabbeke en het wint jongeren uit Damme, Diest en Zuienkerke.
7% van de huurders kent betalingsmoeilijkheden.
Er zijn gemiddeld 29 sociale huurwoningen op 1.000 inwoners, dit aandeel is aan de lage kant vergeleken met de overige centrumsteden.
De verhouding tussen de prijzen van woningen en het mediaaninkomen is in Brugge relatief gezien minder gunstig dan in de meeste andere centrumsteden.
Men heeft ongeveer 10 mediaaninkomens nodig om een kleine woning of appartement te kunnen kopen.

Maatschappelijk effect 2

"De leefbaarheid in de wijken is verhoogd"
De aantrekkelijkheid van de woonomgeving scoort beduidend beter dan gemiddeld in de centrumsteden. Brugge neemt voor de meeste indicatoren een top-3 positie in.
Maar liefst 90% van de inwoners is tevreden over de buurt. Ook netheid in de buurt scoort goed. De tevredenheidsscore voor groenindruk en contact in de buurt loopt op tot 80%.
Het is opvallend dat het aandeel 55-plussers, dat tevreden is over activiteiten voor ouderen in de buurt, minder hoog ligt. Iets meer dan de helft van de 55-plussers is tevreden.
De tevredenheid over speelvoorzieningen en jeugdvoorzieningen ligt het hoogst in Brugge t.o.v. de andere centrumsteden (met respectievelijk 60% en 50%). Niettegenstaande is deze score aan de lage kant.

Maatschappelijk effect 3

"De maatschappelijke positie van jongeren is verbeterd"
De tevredenheid over het cultuur- en vrijetijdsaanbod scoort in het algemeen beter dan gemiddeld in de centrumsteden. 8 op tien inwoners is tevreden.
Opvallend is de minder goede score voor tevredenheid over uitgaansgelegenheden. (6 op tien inwoners is tevreden)
De lage tevredenheid over uitgaansgelegenheden is vooral toe te schrijven aan de lagere tevredenheid bij min 35-jarigen. Ook de tevredenheid over het aanbod aan recreatie en sportvoorzieningen ligt iets lager bij min 35-jarigen.
Sportparticipatie scoort matig (6 op tien inwoners doet regelmatig aan sport) en participatie in het verenigingsleven scoort gemiddeld (43% is actief lid).
Het zijn vooral min 35-jarigen die actief zijn in het verenigingsleven.
Het aandeel niet-werkende werkzoekenden jonger dan 25 jaar bedraagt 21,3%. Dit aandeel is stabiel over de jaren heen, maar ligt wel boven het gemiddelde in de 13 steden.
15% van de Belgische leerlingen heeft in het lager onderwijs schoolse vertraging opgelopen. Bij de niet-Belgen loopt dit aandeel op tot 45%. In het secundair onderwijs loopt de schoolse vertraging bij niet-Belgen op tot 75%.

Maatschappelijk effect 4

"De betrokkenheid van de burger bij beleid van stad en wijk is verhoogd"
15% van de inwoners is het afgelopen jaar actief geweest om iets in de buurt of stad te verbeteren of te doen, stabiel over de jaren heen.
Meer dan de helft van de inwoners voelt zich voldoende geïnformeerd over de activiteiten, de dienstverlening, initiatieven en beslissingen in en door de stad.
35% van de inwoners vindt dat het stadsbestuur hen voldoende raadpleegt.
40% van de inwoners heeft vertrouwen in de stedelijke overheid.
Eén op twee inwoners is bereid om mee te praten over wat er in de stad gebeurt.

Samenstelling:

 Studiedienst van de Vlaamse Regering
en team Stedenbeleid

 Eindredactie: Hilde Schelfaut
e-mail: hilde.schelfaut@dar.vlaanderen.be
telefoon: 02/553 60 94

Lay-out: Nancy Jadoul en Guy De Smet

Bezoek onze website:

www.vlaanderen.be/svr
www.lokalestatistieken.be
www.thuisindestad.be

Nog verschenen in deze reeks:

AALST, ANTWERPEN, GENK, GENT, HASSELT, KORTRIJK, LEUVEN,
MECHELEN, OOSTENDE, ROESELARE, SINT-NIKLAAS, TURNHOUT